El riu Bergantes és un dels més importants dels Ports, únic riu de la conca valenciana que orienta les seues aigües cap a l'Ebre. Des del seu naixement al terme de Morella, el seu curs transcorre cap a la zona nord del territori fins a entrar en Aragó.

Al llarg del seu recorregut, existeixen pobles que han crescut a la vora de les seues aigües, l'economia i la història dels quals ha vingut determinada, des d'antic, per aquest curs fluvial.

Amb la present ruta podràs gaudir de pobles xicotets amb un patrimoni artístic, etnològic i històric molt autèntic.

Des de Morella fins a Sorita, la ruta recorre el nord de la comarca, una zona amb racons emblemàtics que no et deixaran indiferent.

ELS PORTS
és Autèntic

Diputació de Castelló · CASTELLÓ · els ports · CASTELLÓN · CASTELLÓ · Compromiso Calidad Turística · GENERALITAT VALENCIANA · IVACE inclou

SOBRE AQUESTA RUTA:

Temps proposats de visita a cada poble:

- **Morella la Vella** (1 hora i mitja)
- **Xiva de Morella** (30 minuts)
- **Santuari de la Balma** (45 minuts)
- **Sorita** (30 minuts)
- **Palanques** (45 minuts)
- **Ortells** (30 minuts)
- **Villores** (45 minuts)

VÍDEO

Si escaneges aquest QR podràs trobar més informació de la ruta.

RECORREGUT: 38 km des del punt d'inici fins a la finalització de la ruta.

TEMPS RECOMANAT: De les 10:00h a les 19:30h.

LLOC PER A DINAR:
Existeixen bars a Villores, Xiva de Morella i Sorita, i un restaurant al Santuari de la Balma (recorda reservar amb antelació).

TINGUES EN COMPTE!

Els Ports és un territori amb pobles xicotets. Per això, en la teua visita...

Reserva amb temps els menjars: planifica la teua ruta amb antelació i reserva el que desitges. Pots consultar totes les opcions a la nostra pàgina web.

Disposa de diners en efectiu: no tots els pobles de la comarca compten amb caixer automàtic per poder traure diners. Fes-ho amb antelació.

Abans de començar la ruta, organitza't i consulta els horaris d'obertura dels diferents establiments i serveis: Si alguns d'ells com esglésies o museus es troben tancats, pots visualitzar els vídeos que trobaràs a la nostra web elsports.es, per descobrir el seu interior.

RUTA DEL BERGANTES

ELS PORTS
és Autèntic

MORELLA LA VELLA

La visita a les pintures rupestres de Morella la Vella és un imprescindible per als amants de l'art prehistòric. Situada a 6 km de la capital dels Ports, es tracta d'un lloc caracteritzat per l'existència d'abrics rocosos amb pintures que representen interessants escenes de caça, emmarcades dins de l'art rupestre llevanti, declarat Patrimoni de la Humanitat per la Unesco.

Recorre

Eixint en vehicle des de Morella, agafa la carretera en direcció a Xiva de Morella, a l'altura de l'**aqüeducte de Santa Llúcia**. Més endavant, per accedir a les pintures, hauràs de desviar-te per una pista sense asfaltar.

Important, a tenir en compte:

L'accés a les pintures és amb vehicle propi. No es pot accedir amb autocaravana, caravana, furgoneta gran i autobús.

Telèfons d'interés:
Oficina de turisme de Morella.
Tlf. 964173032

Visita:

Per a visitar les pintures és imprescindible reservar
(Més info. a la web)

Sabies què?

L'art rupestre de l'arc mediterrani és un bé que fou declarat Patrimoni de la Humanitat per la Unesco en 1998. Les pintures rupestres de Morella la Vella estan emmarcades dins de l'anomenat «estil llevanti» i van ser descobertes en 1917.

MORELLA LA VELLA

XIVA DE MORELLA

Xiva de Morella és una de les 4 pedanies de la capital dels Ports. Situada en un preciós entorn, aquesta xicoteta localitat ha sabut mantenir les seues tradicions, patrimoni i gastronomia. Passejar pels seus carrers és gaudir d'un lloc ple de pau.

VÍDEO

Recorre

Passeja pels carrers de Xiva de Morella, des del carrer de **la Font** i els **llavadors** fins a l'església **de Sant Salvador.** Recorre els seus voltants i descobreix el **forn antic**. Un passeig per l'entorn et permetrà conéixer el **Pont Vell** i la **Creu de Xiva**. Si tens temps, visita **l'ermita de la Mare de Déu del Roser**, construïda entre els segles XIII i XVI, amb el seu calvari, a pocs metres del nucli urbà.

Visita:

Església de Sant Salvador

Forn

Llavadors i font

(Més info. a la web)

Telèfons d'interés:
Oficina de turisme:
964 17 30 32

Sabies què?

A Xiva se celebra al mes d'agost, cada cinc anys, «el Quinquenni», unes festes extraordinàries en honor a la Mare de Déu del Roser.

XIVA DE MORELLA

SORITA I LA BALMA

Sorita és la localitat més al nord dels Ports. Protegida per la serra de Sant Marc i orientada cap al sud, la seua terra fèrtil és regada pel Bergantes, un riu que va permetre el primerenc desenvolupament industrial al territori i l'existència d'un patrimoni únic que mereix ser visitat. Al seu terme municipal es troba un dels santuaris més emblemàtics dels Ports, el de la Verge de la Balma.

VÍDEO

Recorre

Per a conéixer el nucli urbà de Sorita, des dels afores de la localitat, camina fins a la plaça de l'Església, on podràs gaudir d'aquest edifici pintoresc que destaca per la seua gran façana d'estil neoclàssic. Passeja pels principals carrers de la localitat per a visitar la plaça de l'Ajuntament i aprofita per a gaudir dels carrers estrets i sinuosos al seu voltant. A la part alta del poble, trobaràs el castell, antiga casa pairal dels senyors de Sorita. Des d'allà, gaudeix d'unes boniques vistes del Santuari de la Verge de la Balma.

Ja al Santuari, abans d'entrar, detin-te a la creu coberta i contempla aquesta singular construcció. Ascendeix fins a l'Església recorrent l'espectacular passadís rocós que la precedeix.

Visita:

Església de la Verge de l'Assumpció, al nucli urbà

Santuari de la Verge de la Balma, a 3 km de la localitat

Telèfons d'interés:
Ajuntament:
964 17 70 70

Sabies què?

La Verge de la Balma era coneguda des d'antic per les curacions miraculoses de persones endimoniades. Aquests miracles es produien al voltant del 8 de setembre, dia que se celebra la festa en honor d'aquesta venerada Verge.

SORITA I LA BALMA

PALANQUES

Dalt d'una imponent roca ens trobem la localitat de Palanques què, pel nombre d'habitants, és una de les més xicotetes dels Ports. Situada en un entorn privilegiat, la seua història ha estat condicionada pel riu Bergantes.

Entre el seu destacat patrimoni natural i cultural, trobem les pintures rupestres del Cingle de Palanques, mostra excel·lent de l'art rupestre llevanti al territori.

VÍDEO

Recorre

Des de l'entrada del poble i a través dels principals carrers, podràs gaudir de panells explicatius de les pintures rupestres de la localitat.

Entra pel carrer principal fins a arribar a la **Plaça Major**, lloc on se situa la façana principal de l'**Ajuntament,** edifici antic que conserva els **porxos** originals del segle XVII. Des d'allà, puja fins a la **plaça de l'Església** i descobreix el seu lateral, on es conserven restes de l'antic temple gòtic del segle XIV. Més amunt, trobaràs el **mirador del Bergantes**, lloc des d'on podràs contemplar el riu i els pobles a la seua ribera. Finalment, ascendeix pel costat del cementeri fins a les **pintures rupestres del Cingle de Palanques.**

Visita:

Pintures rupestres del Cingle de Palanques

Església de la Verge de l'Assumpció

Telèfons d'interés:
Ajuntament:
964 17 13 06

Sabies què?

Les pintures rupestres de Palanques, descobertes l'any 1988, estan situades en dos abrics rocosos a uns metres de la localitat i mostren escenes úniques com la representació de la caça de porcs senglars, una persona sostenint un escurçó i figures femenines.

PALANQUES

ORTELLS

Ortells és una de les pedanies de Morella. Situada a la vora del riu Bergantes, el recorregut per la localitat et transportarà a un lloc amb sabor a altres temps.

VÍDEO

Recorre:

Endinsa't pels carrers d'Ortells des de la xicoteta **ermita de la Verge dels Dolors** fins a arribar a la **plaça Major**, on se situa la **casa consistorial** amb la porxada, antiga llotja comercial. Enfront d'aquesta, trobem el magnífic **palau dels Brusca i comtes de Creixell.**

A la part més elevada del poble trobaràs l'**església parroquial**, un temple dedicat a la Verge de l'Assumpció, Sant Blai i Santa Maria Magdalena.

Visita

Església de la Verge de l'Assumpció

Telèfons d'interés:
Oficina de turisme:
964 17 30 32

Sabies què?

Ortells fou un lloc de senyoriu en l'edat mitjana. Fins a mitjan segle XIX, els senyors d'Ortells van viure en la magnífica casa-castell de la localitat, però arran de la pèrdua dels privilegis feudals al llarg d'aquest segle, van vendre totes les seues possessions i va marxar del territori.

ORTELLS

VILLORES

Villores és un poble xicotet a la vora del riu Bergantes. Des de fa segles, la seua economia ha estat lligada a la fabricació d'espardenyes, un ofici al qual estava dedicada gran part de la població i què, actualment, és protagonista d'un interessant projecte de recuperació de memòria i tradicions.

VÍDEO

Recorre

Des de l'entrada del poble, ascendeix fins a la **plaça de la "Balsa",** on veuràs un **mural col·lectiu** que mostra quatre escenes de la vida al poble. Passeja pels carrers fins a l'**Església parroquial dels Sants Joans**, al costat de la qual se situa l'actual **Ajuntament**, amb els seus porxos cap a la plaça. En el recorregut, no et pots perdre la visita a tots els punts del **MALEV** (Museu a l'Aire Lliure de l'Espardenya a Villores), així com una parada a la part més alta del poble, on estan les **antigues eres museïtzades.**

Visita:

MALEV, Museu a l'Aire Lliure de l'Espardenya a Villores. Visita lliure pels carrers del municipi

Eres museïtzades
Visita lliure

Església dels Santjoans

Telèfons d'interés:
Ajuntament:
964 17 10 85

Altres punts d'interés:

Apivillores, apicultors per un dia. Projecte d'ecoturisme en el qual es pot visitar un abellar i conéixer tots els secrets de les abelles.

Sabies què?

A Villores es manté la tradicional «Santantona», una festa del foc d'origen medieval que conté elements pagans i cristians i que se celebra de manera anual el dissabte més pròxim al 17 de gener.

VILLORES